Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre zahraničné veci

2025/2167(INI)

12.01.2026

NÁVRH SPRÁVY

o odporúčaní Európskeho parlamentu Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v súvislosti s 81. zasadnutím Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov
(2025/2167(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Andrey Kovatchev

OBSAH

strana

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....8

PRÍLOHA: VYHLÁSENIE O POSKYTNUTÝCH INFORMÁCIÁCH.....9

NÁVRH ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku v súvislosti s 81. zasadnutím Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov
(2025/2167(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov,

– so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ZEÚ), a najmä na jej články 21, 34 a 36,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej články 208, 214 a 220,

– so zreteľom na 80. zasadnutie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 79/318 z 18. júla 2025 o iniciatíve OSN80,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN ES-11/7 z 24. februára 2025 s názvom Na ceste k úplnému, spravodlivému a trvalému mieru na Ukrajine,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 79/174 zo 17. decembra 2024 o slobode náboženského vyznania a viery,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 79/1 z 22. septembra 2024 o Pakte pre budúcnosť,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 65/276 z 10. mája 2011 o účasti Európskej únie na práci Organizácie Spojených národov,

– so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN z 18. septembra 2025 s názvom Zmena paradigiem: spoločne dosiahneme výsledky,

– so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN zo 4. septembra 2025 o revidovaných odhadoch týkajúcich sa navrhovaného rozpočtu programu na rok 2026 a podporného účtu pre operácie na udržiavanie mieru na obdobie 2025/26,

– so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN z 31. júla 2025 s názvom Správa o preskúmaní plnenia mandátu,

– so zreteľom na svoje odporúčanie Rade z 9. júna 2021 v súvislosti so 75. a 76. zasadnutím Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov[1],

[1] Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 150.

– so zreteľom na závery Rady z 20. októbra 2025 o posilnení strategického partnerstva EÚ a OSN pre mier a bezpečnosť: spoločné priority na roky 2025 – 2028;

– so zreteľom na závery Rady z 23. júna 2025 o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 80. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, september 2025 – september 2026,

– so zreteľom na závery Rady z 27. januára 2025 o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v roku 2025,

– so zreteľom na závery Európskej rady z 20. marca 2025,

– so zreteľom na článok 121 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A10-0000/2025),

A. keďže v súčasnej geopolitickej situácii je mimoriadne dôležité presadzovať a posilňovať medzinárodný poriadok založený na pravidlách a zabezpečiť efektívne fungovanie medzivládnych organizácií;

B. keďže multilaterálny systém čelí čoraz väčším hrozbám, ako sú útoky Ruska na globálnu mierovú a bezpečnostnú architektúru vrátane Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN), rastúci vplyv Číny a zmena rámca účasti USA v medzinárodných organizáciách, ako aj škrty vo financovaní ovplyvňujúce kritické oblasti, ako je humanitárna pomoc, vzdelávanie, zdravotníctvo a budovanie mieru;

1. odporúča Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku:

Ochrana a posilňovanie multilateralizmu

a) naďalej podporovať účinný multilateralizmus, ktorého jadrom je OSN, presadzovať a brániť medzinárodné právo a dodržiavať pravidlá a zásady Charty OSN vrátane zvrchovanosti, územnej celistvosti, politickej nezávislosti, sebaurčenia a ochrany ľudských práv a základných slobôd;

b) naďalej neochvejne obhajovať dodržiavanie, ochranu a napĺňanie všeobecných ľudských práv, demokracie, ľudskej dôstojnosti, rovnosti a právneho štátu v súlade so závermi Rady z roku 2025 o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami;

c) opätovne potvrdiť zásadnú úlohu multilaterálnych organizácií ako nevyhnutných platforiem na riešenie konfliktov a globálne riadenie;

Reforma systému OSN

d) podporovať ambiciózne reformy systému OSN a pokročiť v reformnom programe iniciatívy OSN80 v snahe zaistiť účinnejšiu, efektívnejšiu, transparentnejšiu, finančne udržateľnejšiu a pohotovejšiu OSN, ktorá je schopná riešiť súčasné a vznikajúce globálne výzvy;

e) presadzovať komplexnú reformu BR OSN, aby bola účinnejšia, inkluzívnejšia, transparentnejšia, demokratickejšia a zodpovednejšia, a zabezpečiť, aby lepšie odrážala súčasnú globálnu realitu, a vytvoriť podmienky pre striktné obmedzenie využívania práva veta, keď blokuje zásadné opatrenia OSN, s cieľom v budúcnosti ho v plnom rozsahu zrušiť;

f) nabádať členské štáty, aby koordinovali svoje činnosti v rámci orgánov a agentúr OSN a pracovali na reforme systému osobitných spravodajcov OSN; prijať postupy na účinné riešenie akejkoľvek potenciálnej zaujatosti a neefektívnosti, ktoré by mohli ohroziť mandát agentúr OSN, a zaistiť primerané preverovanie zamestnancov a dohľad nad nimi a v prípade potreby ich odvolávanie;

g) pokračovať v posilňovaní spolupráce s partnermi, ako sú Spojené štáty, s cieľom dosiahnuť konsenzus a presadzovať účinný multilaterálny poriadok;

h) pripomenúť, že BR OSN je zodpovedná za presadzovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti a zabezpečenie zodpovednosti za porušovanie medzinárodného práva, a preskúmať spôsoby, ako posilniť úlohu Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov (VZ OSN) v tejto oblasti uplatňovaním systému hlasovania kvalifikovanou väčšinou podľa vzoru EÚ, t. j. za záväzné sa považujú rezolúcie VZ OSN, za ktoré hlasovala dvojtretinová väčšina členov zastupujúcich dve tretiny obyvateľstva;

Mier a bezpečnosť

i) opätovne potvrdiť odsúdenie nezákonnej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a jeho útokov na globálnu mierovú a bezpečnostnú architektúru vrátane nástrojov BR OSN; zasadzovať sa za úplné primerie s cieľom zmierniť utrpenie civilistov a za komplexný, spravodlivý a trvalý mier pre Ukrajinu vrátane spoľahlivých bezpečnostných záruk založených na Charte OSN a medzinárodnom práve a zároveň zabezpečiť plnú zodpovednosť za vojnové zločiny; podporovať OSN pri určovaní právnych mechanizmov na mobilizáciu zmrazených ruských aktív na obnovu Ukrajiny bez toho, aby to pre členské štáty EÚ predstavovalo finančnú záťaž;

j) vyjadriť znepokojenie nad rizikom zvýšenej konfrontácie na celom Blízkom východe a destabilizačnou úlohou, ktorú zohráva Irán a jeho zástupcovia v regióne; zintenzívniť diplomatické úsilie na multilaterálnych fórach a usilovať sa o užšiu spoluprácu s partnermi EÚ v regióne s cieľom podporiť zmiernenie napätia, obnovu a zmysluplný dialóg; naliehať na všetkých aktérov, aby dodržiavali svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva s cieľom dosiahnuť spravodlivý, komplexný a trvalý mier založený na dvojštátnom riešení;

k) aktívne sa zapájať do diplomatického úsilia s cieľom zabrániť ďalšej eskalácii v Taiwanskom prielive a Juhočínskom mori a odmietnuť akúkoľvek jednostrannú zmenu súčasného stavu; spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi na posilnení stability v regióne; zdôrazniť, že rezolúcia OSN 2758 neurčuje zvrchovanosť Čínskej ľudovej republiky nad Taiwanom, a zintenzívniť podporu

zmysluplnej účasti Taiwanu v medzinárodných organizáciách;

l) pokračovať v spolupráci s OSN s cieľom riešiť globálne bezpečnostné výzvy prostredníctvom predchádzania konfliktom, mediácie, budovania mieru a krízového riadenia v súlade so strategickým partnerstvom EÚ a OSN pre mier a bezpečnosť; uznať zásadnú úlohu mierových operácií OSN a využiť preskúmanie budúcnosti týchto operácií na zabezpečenie toho, že budú prispôsobené súčasnému bezpečnostnému prostrediu;

m) uznať vážne riziká vyplývajúce z nových pretekov v zbrojení a oslabenia celosvetového úsilia o odzbrojenie, ktoré je vo veľkej miere spôsobené budovaním jadrových zariadení v Rusku, Číne a Severnej Kórei; naďalej chrániť a posilňovať multilaterálne rámce upravujúce nešírenie zbraní a kontrolu zbrojenia, ako aj rámce upravujúce vývoz zbraní a tovaru a technológií s dvojakým použitím; podporovať a posilňovať multilaterálne nástroje proti výrobe, vytváraní zásob a používaní chemických a biologických zbraní;

Udržateľný rozvoj a ľudské práva

n) ďalej začleňovať prístup založený na ľudských právach do udržateľného rozvoja; zdôrazniť, že Únia je aj naďalej najväčším poskytovateľom oficiálnej rozvojovej pomoci na svete; ďalej využívať stratégiu Global Gateway ako udržateľnú, transparentnú, demokratickú a hodnotovo založenú alternatívu ku konkurenčným iniciatívam v oblasti infraštruktúry, ktorá prispieva k plneniu cieľov udržateľného rozvoja podporou vzájomného rastu, hospodárskej činnosti a tvorby pracovných miest v partnerských krajinách a zároveň posilňuje strategickú autonómiu, geopolitické postavenie a globálnu dôveryhodnosť EÚ;

o) jednoznačne opätovne potvrdiť, že všetky ľudské práva zakotvené v dohovoroch OSN sa musia v plnej miere dodržiavať; vyzýva OSN, aby odsúdila globálne trendy oslabujúce tieto práva vrátane rastúcej marginalizácie ľudských práv a zmenšujúceho sa priestoru pre občiansku spoločnosť;

p) prioritne sa zamerať na boj proti dezinformáciám, ktoré sa šíria algoritmickým zosilňovaním prostredníctvom veľkých online platforiem, čoraz väčšiemu využívaniu veľkých jazykových modelov bez zavedenia primeraných záruk, ich zneužívaniu zahraničnými aktérmi s nekalými úmyslami a neschopnosti veľkých technologických spoločností plniť si povinnosti vyplývajúce z existujúcich právnych predpisov v tejto oblasti, čo oslabuje demokraciu a volebné procesy;

q) dôraznejšie presadzovať slobodu náboženského vyznania a viery a požadovať prísnejšie opatrenia na ochranu náboženských a iných menšín vrátane kresťanských komunít;

r) posilniť záväzok EÚ podporovať spolu s partnermi globálne zdravie;

°

° °

2. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto odporúčanie Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Vzhľadom na čoraz väčšiu nestabilitu na celom svete, početné konflikty a krízy a zintenzívňovanie hrozieb pre multilaterálny systém je mimoriadne dôležité presadzovať a posilňovať medzinárodný poriadok založený na pravidlách a zabezpečiť efektívne fungovanie medzivládnych organizácií. V správe sa zdôrazňuje potreba podporovať účinný multilaterálny poriadok založený na pravidlách, ktorého jadrom je OSN, presadzovať a obhajovať medzinárodné právo a dodržiavať pravidlá a zásady Charty OSN a zároveň pracovať na účinnejšej, efektívnejšej, transparentnejšej, finančne udržateľnejšej a pohotovejšej OSN, ktorá je schopná riešiť súčasné a vznikajúce globálne výzvy.

V správe sa pripomína záväzok EÚ v oblasti ľudských práv, udržateľného rozvoja a mnohostrannej spolupráce, pričom sa zdôrazňuje vedúca úloha EÚ v oblasti rozvojovej pomoci, jej podpora cieľov udržateľného rozvoja a potreba bojovať proti dezinformáciám, chrániť základné slobody a presadzovať slobodu náboženského vyznania alebo viery. Zdôrazňuje sa v nej aj význam modernizácie mandátov a postupov OSN, aby sa zabezpečila účinnosť, nestrannosť a dôveryhodnosť celého systému.

Zasadzuje sa za využívanie mnohostrannej spolupráce s cieľom lepšie riešiť súčasné výzvy, ako je zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti, boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, podpora udržateľného rozvoja a presadzovanie ľudských práv na celom svete.

PRÍLOHA: VYHLÁSENIE O POSKYTNUTÝCH INFORMÁCIÁCH

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že do svojej správy zahrnul informácie k záležitostiam týkajúcim sa predmetu spisu, ktoré mu poskytli pri príprave návrhu správy títo zástupcovia záujmových skupín, na ktorých sa vzťahuje Medziinštitucionálna dohoda o povinnom registri transparentnosti[2], alebo títo zástupcovia verejných orgánov tretích krajín vrátane ich diplomatických misií a veľvyslanectiev:

1. Zástupcovia záujmových skupín, na ktorých sa vzťahuje medziinštitucionálna dohoda o povinnom registri transparentnosti
2. Zástupcovia verejných orgánov tretích krajín vrátane ich diplomatických misií a veľvyslanectiev

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

Ak sú v zozname uvedené mená, funkcie alebo mená a funkcie fyzických osôb, spravodajca vyhlasuje, že predložil dotknutým fyzickým osobám oznámenie Európskeho parlamentu o ochrane údajov č. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), v ktorom sa stanovujú podmienky spracúvania ich osobných údajov a práva súvisiace s týmto spracúvaním.

[2] Medziinštitucionálna dohoda z 20. mája 2021 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o povinnom registri transparentnosti (Ú. v. EÚ L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).